

Bemærkninger til forslaget

Anvendelsen af de skattebegünstigede opsparingsformer er gennem de senere år accelereret voldsomt. Udnyttelsen af pensionsbeskatningslovens muligheder har medført en forstærket udhuling af det i forvejen hårdt belastede indkomstskattesystem. Ud over de direkte personlige fortjenester, der opstår ved udnyttelse af ordningerne, indebærer de, at der i de selskaber m. v., som administrerer pensionsordningerne, ophobes meget store formuer, som er unddraget enhver form for offentlig kontrol.

For at anskueliggøre ordningernes omfang kan anføres, at mens statens samlede provenutab på de skattebegünstigede opsparingsformer skønnes at udgøre omkring 11 mia kr. i år på grund af fradragsretten, manglende beskatning af rentetilskrivninger og manglende formueskat, udgør de samlede udbetalte folkepensioner 16 mia kr.

Det bør også nævnes, at den samlede kapitalopsparing til pensionsformål ved udgangen af 1980 vil udgøre henved 100 mia kr., og at beløbet vokser med ca. 25 pct. om året. Pensionsfordringerne vil altså inden for en overskuelig fremtid overstige nationalformuen, hvis der ikke gribes ind.

Der er således god grund til at foretage en gennemgribende reform af de skattebegünstigede pensionsordninger. En sådan reform må imidlertid inddrage hele pensionsområdet, herunder tjenestemandspensionerne, og omfatte såvel fradragsretten som beskatning af værditilvæksten. Det foreliggende forslag begrænser sig til at gennemføre en beskatning af værditilvæksten for derigennem at bremse op for den eksplosive vækst i pensionsfordringerne.

Pensionsbeskatningsloven er blevet ændret to gange i løbet af sidste år: I juni 1979 blev fradragsretten for den enkelte ordning begrænset, således at fradrag skal ske over 10 år, såfremt årligt engangsindskud udgør over 25.000 kr. I december 1979 blev afgiften ved udbetaling af kapitalpensioner forhøjet til 40 pct.

Disse to ændringer har imidlertid langtfra lukket for udnyttelsesmulighederne. Alene beskatningen af rentetilskrivningen ville i 1980 have givet et

provenu på ca. 5,6 mia kr., der kunne anvendes til en forhøjelse af den almindelige folkepension.

Følgende eksempel kan illustrere effekten af den skattefrie rentetilskrivning.

En skatteyder optager et lån på 100.000 kr. (kontantlån, rente 17 pct., afdragsfrit i 10 år). For lånet købes en pensionsordning på 100.000 kr.

Det årlige skattefradrag udgør rentefradraget på 17.000 kr. plus 10 pct. af indskuddet, i alt 27.000 kr., som stort set dækker skatteyderens renteudgift. Samtidig falder den skattepligtige indkomst, hvilket kan betinge udbetaling af visse sociale ydelser; f. eks. ungdomsydelser.

Men den store fordel viser sig efter de 10 år. Skatteyderens gæld er stadig 100.000 kr. Men indskuddet på pensionsopsparingen er vokset til 405.000 kr. med en rente på 15 pct. (i øjeblikket udgør renten 18 pct.). Når frigørelsesafgiften på 40 pct. er betalt, er der 243.000 kr. tilbage. Skatteyderen kan betale sin gæld på 100.000 kr. og stikke 143.000 kr. i lommen.

Eksemplet viser sneboldeffekten af en skattefri rentetilskrivning. Ved en længere opsparingsperiode er effekten naturligvis tydeligere. Det kan nævnes, at fordelene ved den skattefrie rentetilskrivning er så stor, at det oftest vil være en særdeles god forretning at tegne en såkaldt afsnit II ordning, også ud over 3.000 kr., selv om der ikke er skattefradrag for indskuddet, idet der ikke sker beskatning ved udbetalingen. På sådanne ordninger betales altså ikke skat af renterne overhovedet.

Derfor foreslås det, at rentetilvæksten beskattes med 40 pct. i de pågældende forsikringselskaber m. fl. En sådan beskatning vil indebære, at den opsparede kapital vil vokse nogenlunde i takt med inflationen.

Beskatningen af rentetilvæksten vil desuden demontere den bombe under samfundsøkonomien, som de alt for hurtigt voksende pensionsformuer udgør.

Beskatningen vil årligt indbringe ca. 5,6 mia kr. Af disse foreslås 2 mia kr. anvendt til en forhøjelse af folkepensionen, mens de øvrige 3,6 mia kr. foreslås anvendt til foranstaltninger til forbedring af beskæftigelsen og betalingsbalancen.